Onderzoek

Zaadonderzoek (bij vruchtbaarheidsonderzoek)

Bij een zaadonderzoek onderzoekt de laborant uw sperma.

Hiervoor moet u sperma inleveren bij het laboratorium. U heeft hier altijd een verwijzing van een arts voor nodig en dit kan alleen op afspraak. Bij het algemeen onderzoek kijkt de laborant naar het aantal goed beweeglijke zaadcellen. Dit heet ‘semenanalyse’. Als het zaadonderzoek afwijkend is, kan het zijn dat een uitgebreider zaadonderzoek nodig is. Hiervoor moet u opnieuw sperma inleveren. We noemen dit een 'semen overlevings test' (SOT).

(073) 553 27 64

Maandag t/m vrijdag 8.30 – 12.00 uur en van 13.30 - 16.30 uur

Hoe verloopt het onderzoek?

Hier vindt u alle belangrijke informatie

Hoe vangt u het zaad op?

- Voor het onderzoek is het zaad van één zaadlozing nodig. Het zaad kunt u het best verkrijgen door masturbatie. Wij adviseren u om 2 tot 3 dagen voor dit onderzoek geen zaadlozing te hebben. Dit geeft een meer betrouwbare uitslag. Spreek het zaadonderzoek daarom ook niet af tijdens de vruchtbare periode van uw vrouw. De vruchtbare periode is de tijd rondom de eisprong.
- Was vooraf de penis niet met zeep. De zeepresten kunnen schadelijk zijn voor de zaadcellen. In het eerste deel van de zaadlozing zitten de meeste zaadcellen. Let op dat dit deel niet verloren gaat! Is er zaad verloren gegaan? Schrijf dit dan op het formulier.
- Gebruik bij het opvangen van het zaad geen condoom, glijmiddel of massagemiddel. Hierin kunnen stoffen zitten die het zaad doden.
- Nadat u het sperma in het potje heeft opgevangen, sluit u het goed af.
- Controleer voordat u het potje gaat inleveren of de juiste naam op het formulier en het potje staat vermeld.
- Het zaad moet binnen één uur op het laboratorium zijn. Voorkom extreme koude en warmte. Dat is slecht voor het zaad. Het beste kunt u het potje rechtop vervoeren in uw binnenzak. U of uw partner brengt het zaad zelf naar het laboratorium. U moet zich hier wel legitimeren.

Produceren in medium

Het kan zijn dat de arts u heeft verteld dat u uw zaad in medium moet inleveren. U vangt dan uw sperma op in een opvangpotje waarin een speciale vloeistof zit. Deze speciale vloeistof noemen we een medium. U haalt het potje met medium op bij de balie van het **Laboratorium Klinische Chemie en Hematologie,** gebouw H, verdieping 0, ontvangst 2.

- U krijgt een flesje met 5 ml. medium mee. Dit flesje medium moet u thuis bewaren in de koelkast. Let op: Is het medium troebel? Dan moet u het niet gebruiken.
- Voordat u begint met produceren van sperma moet u eerst het medium in het opvangpotje gieten. Het is belangrijk dat het medium op kamertemperatuur is. Gaat het om een intra uteriene inseminatie (IUI) (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/intra-uteriene-inseminaties-iui) behandeling? Dan kunt u het lege mediumflesje afgeven op het laboratorium, als u het sperma gaat inleveren.
- Hierna produceert u sperma en vangt het op in het potje. Er mag **maximaal 30 minuten** tijd zitten tussen het produceren van sperma en het inleveren op het laboratorium. Dit is kort, maar is belangrijk voor de kwaliteit van het sperma. Het laboratorium moet namelijk binnen 1 uur na productie beginnen met het verwerken van het sperma in medium.
- Als het niet mogelijk is om dit binnen 30 minuten te doen, dan is het ook mogelijk om sperma in het laboratorium te produceren. U kunt dan gebruik maken van een toiletruimte. Als u dit wenst, geef dit dan aan bij het maken van de afspraak.

Hoe verloopt het algemeen zaadonderzoek?

Op de polikliniek Voortplantingsgeneeskunde krijgt u een verwijzing, een formulier en een opvangpotje. Dit onderzoek wordt alléén op afspraak gedaan, zodat het zaad meteen kan worden onderzocht.

U belt hiervoor naar het laboratorium, telefoonnummer: (073) 553 27 64. U hoort dan op welke dag en hoe laat u het zaad in kunt leveren. U levert het zaadmonster in bij de balie van het Laboratorium Klinische Chemie en Hematologie. Deze vindt u in gebouw H, etage 0, ontvangst 2.

Wanneer krijgt u de uitslag?

De uitslag wordt met u besproken tijdens het evaluatiegesprek wanneer het onderzoek achter de rug is. Wanneer het zaadonderzoek bij u afwijkend is, kan het zijn dat een uitgebreider zaadonderzoek noodzakelijk is (SOT). Het kan zijn dat u doorverwezen wordt naar een uroloog. Meestal wordt er dan ook bloed afgenomen voor hormoononderzoek en wordt er een echo van de testikels aangevraagd.

Hoe verloopt een semen overlevings test (SOT)?

Het kan zijn dat uit het algemeen onderzoek blijkt dat uw sperma van minder kwaliteit is. Dan moet u sperma inleveren voor een uitgebreid onderzoek (SOT). Dit onderzoek gebeurt in het laboratorium van het Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis (https://www.etz.nl/Specialisme/Voortplantingsgeneeskunde) (ETZ) in Tilburg.

Bij het Centrum Voortplantingsgeneeskunde JBZ krijgt u een formulier en een opvangpotje mee. Alleen in dit potje mag u uw sperma opvangen.

Alleen op afspraak

Voor het inleveren van uw sperma moet u een afspraak maken. U belt hiervoor naar het Centrum Voortplantingsgeneeskunde van het Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis (ETZ). Telefoonnummer: (013) 221 00 60. Op het aanvraagformulier staat een plattegrond waar u het laboratorium in het ETZ kunt vinden. U volgt route 92 op de begane grond.

Wat neemt u mee?

Uw geldig legitimatiebewijs en de gegevens van uw zorgverzekering. Hiermee laat u bij de ingang van het ETZ een nieuw pasje maken. Het laboratorium heeft dit namelijk nodig.

Wanneer krijgt u de uitslag?

Nadat u uw sperma heeft ingeleverd, is na 2 weken de uitslag bekend. U maakt een afspraak met uw eigen arts in het JBZ, om

de uitslag te bespreken.

Praktische tips

MijnJBZ

Via MijnJBZ (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz) kunt u zelf een deel van uw persoonlijke en medische gegevens inzien die in het JBZ over u bekend zijn. Dit is mogelijk door in te loggen via mijnjbz.nl of via de MijnJBZ-app: HiX Patiënt (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz/meer-informatie-over-mijnjbz/mijnjbz-app-hix-patient).

Betrokken afdelingen

Voortplantingsgeneeskunde (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/voortplantingsgeneeskunde)

Code GYN-315

Copyright 2026 Jeroen Bosch Ziekenhuis